

Toivon Kamarit

Toivon Kartano Oy:n sijaishuoltoyksikkö

Omavalvontasuunnitelma

Päiväty
20.11.2024

Sisällys

1 Palveluntuottaja ja toimintayksikkö.....	3
2 Sijaishuoltoyksikkö Toivon Kamarit.....	4
2.1 Toivon Kamareiden arvot, toimintaperiaatteet ja toiminta-ajatus.....	4

3 Asiakkaan asema ja oikeudet.....	5
3.1. Yhteydenotto sijaishuoltoyksikkö Toivon Kamareille.....	5
3.2. Asiakkaan osallisuus.....	6
3.3 Asiakkaan asiallinen kohtelu ja itsemääräämisoikeus.....	6
3.4 Palautteen kerääminen.....	8
3.5 Asiakkaan oikeusturva.....	8
4 Riskienhallinta.....	10
4.1 Riskien tunnistaminen ja menettelytavat.....	10
4.1.1 Toiminnan keskeisten riskien tunnistaminen.....	12
4.2 Korjaavat toimenpiteet.....	16
4.3 Ilmoitusvelvollisuus.....	16
5 Palvelun sisällön omavalvonta.....	17
5.1 Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta.....	17
5.2 Ravitsemus.....	18
5.3 Hygieniakäytännöt.....	19
5.4 Terveysten- ja sairaanhoito.....	19
5.4.1 Infektioiden torjunta.....	20
5.5 Lääkehoito.....	20
5.6 Terveystieteiden laitteet ja tarvikkeet.....	21
5.7 Yhteistyö eri toimijoiden kanssa.....	21
6 Asiakasturvallisuus.....	21
7 Henkilöstö.....	22
7.1 Henkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys.....	22
7.2 Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet ja sijaisten käyttö.....	23
7.3 Henkilöstön perehdyttäminen ja täydennyskoulutus.....	23
8. Asiakas – ja potilastietojen käsittely.....	24
8.1 Asiakastietojen kirjaaminen.....	25
9. Omavalvontasuunnitelma.....	26
9.1 Laatiminen.....	26
9.2 Kehittäminen.....	26
9.3 Seuranta.....	26
9.4 Hyväksyminen.....	27

1 Palveluntuottaja ja toimintayksikkö

<p>Palveluntuottaja</p> <p>Yksityinen palveluntuottaja Toivon Kartano Oy</p> <p>Toimitusjohtaja Aappo Niemelä</p> <p>Vengasrannantie 66, 91300 Ylikiiminki</p> <p>www.toivonkartano.com</p> <p>Y-tunnus; 1607705-3</p>
<p>Toimintayksikkö</p> <p>Sijaishuoltoyksikkö Toivon Kamarit Vapapisto 3, 90900 Kiiminki</p> <p>Yksikön johtaja: Liisa Alaluusua liisa.alaluusua@toivonkartano.com p. 040-4813962</p>
<p>Palvelumuoto</p> <p>Lastensuojelun perustason sijaishuolto. Toivon Kamarit 7 asiakaspaikkaa.</p>
<p>Sotealue</p> <p>Pohjois-pohjanmaan hyvinvointialue POHDE</p>

2 Sijaishuoltoyksikkö Toivon Kamarit

Toivon Kamarit toimii Oulun Kiimingissä yksikerroksisessa omakotitalossa Honkimaan rauhallisella omakotitaloalueella. Yksikön tilat ovat kodinomaiset ja viihtyisät. Toivon Kamarit tarjoaa perustason sijaishuollon laitoshoidon lapsille ja nuorille tilanteissa, joissa kodin tai koulun keinot eivät ole riittävät ja kun lapsi tai nuori ei voi erilaisista syistä asua omassa kodissaan perheensä kanssa. Toivon Kamareille voi lapsi/nuori tulla avohuollon sijoituspäätöksellä, kiireellisen sijoituksen päätöksellä tai huostaanottopäätöksellä. Toivon Kamareille voidaan sijoittaa yhteensä 7 lasta tai nuorta.

Toivon Kamareilla kasvatus on tavoitteellista, lapsen voimavaroja korostavaa ja tietoon perustuvaa. Yksiköissä lapset harjoittelevat aikuisen kanssa arjen perustaitoja ja omatoimisuutta niin, että ne toimivat voimavaroina elämän eri vaiheissa. Työtä perhekodissa ohjaa ratkaisukeskeinen ja voimavaralähtöinen työskentelyote ja keskeisenä arvona on **Toivon ylläpitäminen**

2.1 Toivon Kamareiden arvot, toimintaperiaatteet ja toiminta-ajatus

Toimintayksikön keskeisimmät arvot ovat

- ✓ Toivon ylläpitäminen
- ✓ ammatillisuus
- ✓ laatu
- ✓ kodinomaisuus
- ✓ turvallisuus
- ✓ arvostava kohtaaminen

Toimintaperiaatteet

Yksikön toimintaperiaatteet kuvaavat yksikön päivittäisen toiminnan tavoitteita ja asiakkaan asemaa. Toimintaperiaatteita ovat yksilöllisyys, turvallisuus, toiminnallisuus ja voimavaroihin pohjautuva ratkaisukeskeisyys. Yhdessä arvojen kanssa toimintaperiaatteet muodostavat yksikön toimintatapojen ja -tavoitteiden selkärangan.

Toiminta-ajatus

Toivon Kamareiden päämääränä on tarjota lapselle ja nuorelle laadukasta hoitoa ja kasvatusta sekä turvallinen, rajat antava ja virikkeellinen kasvuympäristö, jossa lapset saavat elää ikätasoaan vastaavaa elämää oikeuksineen ja velvollisuuksineen aikuisjohtoisesti. Toiminta-ajatuksena on,

että aikuinen tukee, kannustaa, ohjaa, kasvattaa ja rajaa lapsen ja nuoren elämää aina heidän parhaakseen. Toivon Kamareilla kasvatusta on tavoitteellista, lapsen/nuoren voimavaroja korostavaa sekä tietoon perustuva.

Toivon Kamareilla lapset ja nuoret elävät tavanomaista, säännöllistä ja strukturoitua arkea, jossa heidän ympärillään on turvallisia aikuisia. Lasten ja nuorten kanssa harjoitellaan arjenhallinta- ja vuorovaikutustaitoja sekä oman toiminnan arviointia. Lapsia ja nuoria tuetaan tunteiden ja mielipiteiden ilmaisussa ja heidän osallisuuttaan omaan kuntoutukseensa vahvistetaan. Jokaiselle lapselle ja nuorelle pyritään löytämään heidän mielenkiintoaan vastaavaa yksilöllistä harrastustoimintaa, jonka lisäksi lapset ja nuoret osallistuvat perhekodin yhteiseen ryhmätoimintaan ja retkiin.

Toivon Kamareilla painotetaan erityisesti kuntouttavan arjen ja koulunkäynnin tukemiseen ja toteutumiseen. Toivon Kamareilla toteutetaan luottamuksellista ja tiivistä yhteistyötä huoltajien, koulujen ja oppilaitosten kanssa. Toivon Kartanossa tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten elämänhallintataitoja, omaa pystyvyyttä ja vahvistaa lapsen ja nuoren itsetuntoa. Tavoitteena on, että jokaisella Toivon Kamareilta lähtevällä nuorella on lähtiessään peruskoulun päättötodistus, jatko-opiskelupaikka, taito pyytää apua, ympärillä turvallisia aikuisia ja kavereita ja luottavainen mieli tulevaan.

Toteutamme lapsen huoltajien kanssa tiivistä ja lapsen edun mukaista yhteistyötä. Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on vahvistaa koko perhettä ja huoltajien kykyä ottaa vastuuta oman lapsensa kasvatuksesta ja huolenpidosta perheen tilanne huomioiden. Jokaisen lapsen ja nuoren kohdalla perheen tapaamisista ja kotiharjoittelujaksoista sovitaan yksilöllisesti. Koko perheen huomioivan työskentelyn tavoitteena on lapsen/ nuoren sijoituksen tavoitteiden toteutuminen ja perheen jälleenyhdistyminen.

3 Asiakkaan asema ja oikeudet

3. 1. Yhteydenotto sijaishuoltoyksikkö Toivon Kamareille

Toivon Kartano Oy:n palvelupäällikkö Kirsi Lindfors vastaa Toivon Kartano Oy:n palveluyksiköihin tuleviin paikkakyselyihin. Palvelupäällikkö, toimitusjohtaja Aappo Niemelä ja Toivon Kamareiden vastuhenkilö, yksikön johtaja Liisa Alaluusua arvioivat paikkakyselyn tullessa asiakkaan soveltuvuuden palveluun. Arviota tehdessä on huomioitava mm. lapsen/nuoren ja perheen erityistarpeet, sijoituksen tavoitteet ja arvioida ammatillisesti yksikön mahdollisuus vastata näihin tarpeisiin riittävällä osaamisella. Yhteydenoton jälkeen asiakkaalle tarjotaan mahdollisuus tulla tutustumaan yksikköön.

3.2. Asiakkaan osallisuus

Toivon Kamareilla tunnustetaan asiakkaiden osallisuuden merkitys ja tämä pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon toiminnassamme. Asiakkaiden kokemukset kuulluksi tulemisesta, omien vaikutusmahdollisuuksien tietämisestä ja ymmärtämisestä ja inhimillisestä kohtaamisesta ovat keskeisiä asiakaskokemuksen määrittäjiä.

Toivon Kamareilla asiakas on lapsen/nuoren koko perhe, vaikka vain perheen lapsi/nuori siirtyy fyysisesti asumaan Toivon Kamareille. Työskentelyn keskiössä on luonnollisesti sijoituksessa oleva lapsi/nuori.

Toivon Kamareilla on käytössä omaohjaajajärjestelmä, jolla pyritään takaamaan lapsen/nuoren tavoitteellinen ja yksilöllinen hoito ja kasvatusta. Jokaiselle lapselle/nuorelle nimetään sijoituksen alussa kaksi (2) omaohjaajaa, jotka kantavat päävastuun lapsen/nuoren hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumisesta, seurannasta ja arvioinnista. Omaohjaajien tehtävänä on tukea lapsen/nuoren osallisuutta ja huolehtia, että lapsella on tieto hänen vaikutusmahdollisuuksistaan.

Toivon Kamareilla asiakkaan osallisuus mahdollistetaan ja vahvistetaan mm. seuraavin keinoin:

- lapsi ja huoltajat voivat tulla ennen sijoitusta tutustumiskäynnille
- lapsi ja huoltajat osallistuvat asiakassuunnitelman neuvotteluihin
- lapsi ja huoltajat osallistuvat lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelman laadintaan, sen päivittämiseen ja arviointiin
- lapsi ja halutessaan huoltajat voivat osallistua lasta koskeviin koulupalavereihin ja hoitoneuvotteluihin
- lapsi/nuori saa ilmaista mielipiteensä kirjallisiin koosteisiin
- lapsella on mahdollisuus vaikuttaa Hyvän kohtelun suunnitelman laadintaan ja sisältöön

3.3 Asiakkaan asiallinen kohtelu ja itsemääräämisoikeus

Toivon Kamareiden henkilökunnan ensisijainen tavoite on kohdata kaikki ihmiset samanarvoisesti, jokaisen ihmisarvoa ja ainutlaatuisuutta kunnioittaen. Tavoitteena on, että jokainen lapsi/nuori ja hänen huoltajansa kokevat tullessa kuulluksi ja nähdyksi, arvokkaasti kohdatuksi. Asiakasta kohdellaan eettisten ohjeiden, sekä voimassa olevan lastensuojelulain mukaisesti. Toivon Kamareilla noudatetaan sosiaalialan ammattieettisiä periaatteita, joihin kuuluvat asiakkaan itsemääräämisoikeus ja asiakkaan yksityisyys. Toivon Kamareilla asiakkaan arvostavan ja asiallisen kohtaamisen taitoihin ja keinoihin kiinnitetään huomiota työntekijän perehdytysvaiheessa ja taitoa ylläpidetään päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa kiinnittämällä huomiota hyviin käytöstapoihin, asialliseen vuorovaikutukseen ja ottamalla ja antamalla palautetta.

Asiakkaan asialliseen kohteluun kuuluu myös henkilökunnan salassapitovelvollisuus, jota noudatetaan ja kunnioitetaan.

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Toivon Kartanossa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteutukseen. Toivon Kamareilla asiakkaan yksityisyys turvataan mm. sillä, että jokaisella lapsella/nuorella on oma huone. Lapsella/nuorella on mahdollisuus keskustella ohjaajan kanssa kahden, hänellä on mahdollisuus tavata kahden kesken yksikön sairaanhoitajaa ja asiakkaalla on aina oikeus olla yhteydessä hänen asioistaan vastaavaan sosiaalityöntekijään ja tavata häntä kahden kesken.

Lastensuojeluasiakkaan hoito ja huolenpito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Toivon Kamareilla asiakkaan itsemääräämisoikeutta voidaan kuitenkin rajoittaa rajoitustoimenpiteillä, mutta niiden käyttöön on oltava laissa säädetty peruste. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti, turvallisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen.

Lastensuojeluyksiköille on lasten ja nuorten itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta erityiset säännökset lastensuojelulaissa.

Rajoitustoimenpiteet ja kasvatukselliset keinot ovat Toivon Kamareilla selkeästi erotettu toisistaan. Rajoitustoimenpiteitä ei koskaan käytetä ilman laissa määriteltyjä perusteita. Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa vain kiireellisesti sijoitettuihin ja huostaanotettuihin asiakkaisiin. Rajoitustoimenpiteet, niihin liittyvät käytänteet ja valitusoikeudet on avattu lapsille/nuorille selkokielellisesti Toivon Kamareiden *Hyvän kohtelun suunnitelmassa*. Henkilökunnalle on laadittu erillinen ohjeistus rajoitustoimenpiteiden käyttöön ja täytäntöönpanoon sekä laadittu delegointimääräys rajoitustoimenpiteiden käytöstä. Ohjeistus rajoitustoimenpiteiden käyttöön ja täytäntöönpanoon, sekä delegointimääräys löytyvät perehdytysoppaasta.

Rajoitustoimenpiteet, joita voidaan toteuttaa Toivon Kartano Oy:n sijaishuollon yksiköissä:

- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen
- Henkilönkatsastus
- Yhteydenpidon rajoittaminen
- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen
- Eristäminen
- Liikkumisvapauden rajoittaminen
- Kiinnipitäminen

- Aineiden ja esineiden haltuunotto
- Henkilöntarkastus (Selvitys)

Rajoitustoimenpide ja rajoitustoimenpidettä edeltävä tilanne käydään yhdessä lapsen/nuoren kanssa heti läpi, kun lapsen/nuoren tilanne sen sallii (Rajoituksen lapsikohtainen arviointi LSL 74a§). Toivon Kartanossa käydään lapseen/nuoreen kohdistettu rajoitus ja sen toteuttamistapa läpi yhdessä myös lapsen/nuoren huoltajien kanssa, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

3.4 Palautteen kerääminen

Asiakkaiden ja heidän huoltajiensa ja läheistensä huomioon ottaminen on olennainen osa palvelun sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eri tavoin kerätty palaute tärkeää saada käyttöön yksikön toiminnan kehittämisessä. Toivon Kamareiden asiakkaita kannustetaan antamaan työn laatuun, kohteluun ja asiakasturvallisuuteen liittyvää palautetta ohjaajille tai palvelupäällikölle tai toimitusjohtajalle reaaliajassa. Asiakkailta on mahdollisuus antaa palautetta yksikön toiminnasta kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Asiakkaat voivat antaa palautetta myös palveluntilaajalle eli omalle sosiaalityöntekijälle.

Arjen tilanteissa saadun palautteen lisäksi asiakaspalaute kysytään suullisesti tai kirjallisesti aina lapsen/nuoren asiakassuunnitelmapalaverin yhteydessä lapselta/nuorelta, huoltajalta ja lapsen asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä. Kirjalliset asiakaspalautteet pyydetään kerran vuodessa sekä aina asiakkuuden loppuessa sähköisesti. Asiakas voi päättää haluaako hän linkin asiakaspalautteen täydentämiseen tietokoneeseensa vai puhelimeensa.

Suulliset ja kirjalliset palautteet dokumentoidaan ja analysoidaan yksikön vastuuhenkilön johdolla. Asiakkailta saadut palautteet käsitellään työntekijäpalaverissa ja palautteiden perusteella mahdollisista jatkotoimenpiteistä vastaa yksikön vastuuhenkilö yhdessä Toivon Kartanon toimitusjohtajan kanssa. Jokaisen sijoituksen jälkeen asiakkaiden ja palveluntilaajan palautteet puretaan yksikön työntekijöiden ja johdon yhteisessä palaverissa ja johtopäätösten perusteella tehdään tarvittaessa toimenpiteitä yksikön vastuuhenkilön johdolla.

3.5 Asiakkaan oikeusturva

Asiakkaan oikeuksia ovat esimerkiksi mielipiteen, itsemääräämisoikeuden ja osallisuuden huomioiminen, asiakkaan hyvä kohtelu, palvelu ja hoito, hoito- ja kasvatussuunnitelman laadinta ja tietojen asianmukainen käsittely sekä asiakkaan oikeusturvakeinojen käyttö. Toivon Kartano Oy:ssä jokainen työntekijä on vastuussa omasta työstään ja jos epäasiallista kohtelua havaitaan, on siihen puututtava välittömästi ja välitettävä tieto myös yksikön vastuuhenkilölle, palvelupäällikölle tai toimitusjohtajalle. Jokaisella työntekijällä on lain määräämä velvollisuus

puuttua, mikäli huomaa toisen työntekijän epäasiallisen kohtelun asiakasta kohtaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöllä on valvontalain 29§ mukainen velvollisuus ilmoittaa, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai uhan. Toivon Kamareilla ilmoituksen voi tehdä toimitusjohtaja Aappo Niemelälle tai yksikön johtajalle Liisa Alaluusualle (yhteystiedot löytyvät alla).

Asiakkaan kokiessa epäasiallista kohtelua, suosittelemme aina keskustelemaan asiasta ensin toimintayksikössä työskentelevän työntekijän kanssa. Toimintayksikössä voidaan tutkia asiassa mahdollisesti tapahtuneita puutteita tai virheitä, ja tehdä korjaavia toimenpiteitä välittömästi. Mikäli keskustelu ei johda asian selviämiseen, on mahdollisuus tehdä asiasta kirjallinen muistutus, epäkohtailmoitus tai kantelu. Muistutuksen voi tehdä itse muistutuslomakkeella (Liite 1) tai vapaamuotoisesti, epäkohtailmoituksen voi tehdä epäkohtailmoituksella (Liite 2) tai vapaamuotoisesti ja antaa sen toimintayksikön vastuuhenkilölle, toimitusjohtajalle, omalle sosiaalityöntekijälle tai Pohteen hyvinvointialueella lähettää kirjaamoon.

Lapsi/nuori saa tietoa muistutuksen, epäkohtailmoituksen ja kantelun tekemisestä omavalvontasuunnitelman lisäksi *Hyvän kohtelun suunnitelmasta*.

Toivon Kamareilla muistutuksen/epäkohtailmoituksen vastaanottajat:

Aappo Niemelä, aappo.niemela@toivonkartano.com

p. 040- 058 4915

Liisa Alaluusua, liisa.alaluusua@toivonkartano.com

p. 040-481 3962

Pohteen hyvinvointialue:

sähköpostitse: kirjaamo@pohde.fi

tai postitse:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

kirjaamo

PL 10

90029 POHDE

Sosiaaliasiavastaava avustaa tarvittaessa muistutuksen tekemisessä. Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot saa sosiaalivirastosta tai oman hyvinvointialueen sivustolta. Toimintayksikön tai kunnan johtavan viranhaltijan on kirjattava muistutus ja käsiteltävä se asianmukaisesti ja annettava siihen kirjallinen perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa muistutuksen tekemisestä. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös asiakkaan laillinen edustajansa, omainen tai läheinen.

Kantelu tehdään aluehallintovirastoon tai Valviraan vapaamuotoisesti tai [kantelulomakkeella](#) (Liite 3). Kantelulomakkeen voi täydentää myös sähköisesti, joka löytyy aluehallintoviraston nettisivuilta. Kantelu tulee tehdä ensisijaisesti oman alueen aluehallintovirastoon (Avi) tai sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirastoon (Valvira). Kantelussa tulee esittää käsitys siitä, millä

perusteilla sijaishuollossa tapahtunutta menettelyä on pidettävä virheellisenä. Kantelussa on riittävästi yksilöitävä kantelun kohteena oleva menettely ja ajankohta.

Avi:n yhteystiedot:

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Puh. 0295 017 085 tai 0295 016 000 (vaihde)

Postiosoite: PL 6, 13035 AVI

Käyntiosoite: Linnankatu 1-3, Oulu

kirjaamo.pohjois@avi.fi

www.avi.fi

Muistutukset, kantelut- ja muut valvontapäätökset käsitellään yksikön vastuuhenkilön johdolla ja hän on velvollinen informoimaan näistä välittömästi Toivon Kartano Oy:n toimitusjohtajaa. Ilmoituksista informoidaan välittömästi henkilöstöä ja tarvittaessa Toivon Kartano Oy:n johto kokoontuu miettimään kiireellistä toimintamallin muutosta. Tavoiteaika muistutusten käsittelylle on 7 vrk. Kirjalliset vastaukset perusteluineen, sekä mahdollisten toimenpiteiden kuvaus lähetetään muistutuksen tekijälle 1–4 viikon sisällä muistutuksen vastaanottamisesta. Toimenpiteiden muutoksista tehdään raportti.

4 Riskienhallinta

4.1 Riskien tunnistaminen ja menettelytavat

Riskien tunnistaminen ja arvioiminen on olennainen osa yksikössä tapahtuvaa omavalvontaa. Ennakoivalla toiminnalla pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Riskien ennaltaehkäiseminen tapahtuu tunnistamalla mahdolliset riskit ja ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen uhkaavat vaarantua.

Toivon Kamareilla riskienhallinta on jatkuvaa arviointia ja kehittämistä. Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Jatkuva arviointi ja kehittäminen tarkoittavat, että yksikön toiminnassa huomioidaan jatkuva muutos ja sen aiheuttamat mahdolliset uudet turvallisuusriskit. Toimivan omavalvonnan avain on organisaation avoin ilmapiiri, joka mahdollistaa riskien esille ottamisen ja siten toiminnan kehittämisen. Turvallisuuden edistäminen ja riskienhallinta kuuluvat Toivon Kamareilla jokaisen työntekijän työnkuvaan. Riskien hallintaan kuuluu myös uuden työntekijän hyvä perehdytys.

Toivon Kamareilla riskitilanteisiin varaudutaan ennakoimalla ja tunnistamalla tilanteessa piilevät mahdolliset uhan ja vaaran merkit. Jokaisen työntekijän tulee arvioida ja ottaa puheeksi työyhteisössä uhkaavan tilanteen mahdollisuus.

Laadukkaan omavalvonnan lisäksi työtä tukeviksi työkaluiksi ja riskien tunnistamista ja ennaltaehkäisemistä varten Toivon Kamareilla on laadittu **Palo- ja turvallisuussuunnitelma, Poistumisturvallisuusselvitys, Valmiussuunnitelma, Tietoturvasuunnitelma, Lääkehoitosuunnitelma ja Työhyvinvointisuunnitelma**. Suunnitelmat löytyvät Toivon Kamareiden perehdytysoppaasta.

Omavalvontasuunnitelman laatimisesta, toteutumisen seurannasta, päivittämisestä ja julkaisemisesta vastaa Toivon Kartano Oy:n yrityksen toimitusjohtaja Aappo Niemelä yhdessä yksikön johtaja Liisa Alaluusuan kanssa.

Poistumisturvallisuusselvityksestä sekä Palo- ja turvallisuussuunnitelmasta vastaa Toivon Kartano Oy:n yrityksen toimitusjohtaja Aappo Niemelä.

Valmiussuunnitelmasta vastaa Toivon Kartano Oy:n yrityksen toimitusjohtaja Aappo Niemelä.

Aappo Niemelä
Vengasrannantie 66
91399 Ylikiiminki
p. 040- 058 4915
aappo.niemela@toivonkartano.com

Toivon Kartano Oy:n tietoturvasuunnitelman laadinnasta, seurannasta ja päivittämisestä vastaa tietoturvavastaavana toimiva ohjaaja Joni Kangas.

Joni Kangas
Vengasrannantie 66
91300 Ylikiiminki
p. 040-481 9621
joni.kangas@toivonkartano.com

Toivon Kartano Oy:n lääkehoitosuunnitelmasta ja sen toteutumisen seurannasta vastaa sairaanhoitaja Sari Saastamoinen ja hän toimii myös Toivon Kartanon (Tupa ja Pirtti) lääkevaraston vastuuhenkilönä.

Sari Saastamoinen
Vengasrannantie 66
91300 Ylikiiminki
p. 040-646 3439
sari.saastamoinen@toivonkartano.com

Kaikki uhka-, vaara- tai läheltä piti-tilanteet ilmoitetaan viipymättä Toivon Kartano Oy:n toimitusjohtaja Aappo Niemelälle tai yksikön johtaja Liisa Alaluusualle. Uhka-, vaara- tai läheltä

piti- tilanteet kirjataan tähän tarkoitettuun lomakkeelle (Liite 4). Kaikki uhka- vaara- tai läheltä piti – tilanteet analysoidaan toimitusjohtajan ja/tai vastuuhenkilön johdolla, tilanteet työstetään yhdessä henkilökunnan kanssa ja tehdään tarvittavia toimintatapojen muutoksia mahdollisen uuden riskin minimoimiseksi. Vaaratilanteiden ennaltaehkäisyn merkitystä korostetaan työyhteisölle säännöllisesti kerran kuukaudessa toteutuviissa työntekijäpalaverissa ja aina tarvittaessa. Avoimella tiedonkululla voidaan ennakoita ja estää mahdollinen vaaratilanne.

Toivon Kamareilla työsuojelu kuuluu jokaisen työhön. Työsuojelulla pyritään vähentämään ja poistamaan työssä ja työoloissa esiintyviä vaaroja ja niistä johtuvia vaurioita sekä muuttamaan työ ja työolot sellaiseksi, että ne edistävät ihmisen fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Työsuojeluilmoitus tehdään vakavista työtaturmista (Liite 5). Ilmoitus osoitetaan Toivon Kartano Oy:n yrityksen toimitusjohtajalle Aappo Niemelälle, joka toimittaa ilmoituksen eteenpäin.

Riskien ennaltaehkäisyä tuetaan työntekijöiden säännöllisellä koulutautumisella. Oleellisia koulutuksia ovat mm. turvalliseen lääkehoitoon liittyvä koulutus ja ensiapukoulutus.

4.1.1 Toiminnan keskeisten riskien tunnistaminen

Toivon Kamareiden henkilökunnan laadukas perehdyttäminen omavalvontasuunnitelmaan, turvallisuussuunnitelmaan, tietoturvasuunnitelmaan, palo- ja poistumissuunnitelmaan, valmiussuunnitelmaan ja työhyvinvointisuunnitelmaan auttavat merkittävästi yksittäistä työntekijää ja koko työyhteisöä tunnistamaan toiminnan keskeisiä riskejä ja näin ollen tukevat Toivon Kamareilla asuvien turvallisuutta ja hyvinvointia. Suunnitelmat päivitetään ja tarkastetaan aina, kun siihen on perusteltua syytä, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Henkilöstö perehdytetään perehdytysohjelman avulla riskien hallintaan, jolla tähdätään toimintayksiköiden työntekijöiden, asiakkaiden ja toimintayksikössä satunnaisesti vierailevien henkilöiden turvallisuuden ylläpitoon. Riskien hallinnan suunnittelussa on otettu huomioon sekä toimintayksikön, että sen ulkopuolella suoritettavat tehtävät ja toiminnot. Suunnittelulla ja ohjeistamisella pyritään ehkäisemään henkilöihin kohdistuvaa fyysistä, tai psyykkistä väkivaltaa sekä muita vaara- ja häiriötilanteita.

Keskeiset teemat riskien hallinnassa:

Palo- ja pelastussuunnitelma: Yksikössä järjestetään pelastautumisharjoituksia ja turvallisuuskävely vähintään 2 krt/vuosi ja aina tarvittaessa esimerkiksi uuden työntekijän perehdytysvaiheessa. Yksikössä on pelastusviranomaisten hyväksymä pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuus selvitys.

Valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelma: Suunnitelmassa on kuvattu arjen kriittiset toimet mm. sähkö, lämpö, vesi, IT-toiminnot, huomioitu asiakkaiden haavoittuvuus, konkreettiset toimenpiteet ja vastuuhenkilöt yhteystietoineen.

Ohjeet vaara- tai uhkatilanteiden hoitamista varten: Riskienhallintasuunnitelmassa on kirjattu ohjeet mm. hätäilmoituksen tekemiseen, väkivallan ennaltaehkäisyyn ja väkivaltaisen ja/tai päihtyneen nuoren tai hänen läheisen kohtaamiseen, toimintaohje kuolemantapauksissa, toimintaohje äkillisiin sairaustapauksiin, toimintaohje tulipalon tai tapaturman sattuessa, toimintaohje katoamistilanteissa, toimintaohje murto- ja ryöstötilanteissa, varotoimenpiteet arjen toiminnassa, ohjeistus yksikön sähkön- ja veden katkaisuun. Riskienhallintasuunnitelma löytyy kokonaisuudessaan perehdytysoppaasta.

Nuoren päihteiden käyttö: Lastensuojeluyksikössä nuoret voivat ajautua käyttämään päihteitä tai sijoituksen taustalla voi päihdekokeiluja tai vakavampaakin päihteidenkäyttöä. Toivon Kartanossa taataan perehdytyksen ja koulutuksen kautta, että henkilökunnalla on riittävää osaamista vastata nuoren päihteidenkäytön ongelmiin. Arvioitaessa lapselle/nuorelle voidaan toteuttaa päihdearvio, jonka tulosten perusteella päihdearvion toteuttanut työntekijä laatii jatkosuosituksen. Päihdearvion toteuttaa päihdearvion toteuttamiseen kouluttautunut työntekijä. Mikäli arviossa suositellaan päihdetyöskentelyä, voidaan työskentely tarjota lyhytkestoisena yksikön toimesta, mutta pidemmän työskentelyn tarpeessa lähdetään järjestämään Pohteen terveydenhuollon päihdepalveluista pitkäkestoisempaa työskentelyä. Päihdearviolla ja hyvin kohdennetulla päihdetyöskentelyllä pyritään ennaltaehkäisemään nuoren riskiä ajautua päihteiden käyttöön. Päihdearviosta ja -työskentelystä on kerrottu lisää perehdytysoppaassa.

Karkaamista ehkäisevä toimintamalli: Lapsen/nuoren karkaaminen (hatkaaminen) yksiköstä on lapselle/nuorelle aina iso riski. Karkaamalla lapsi/nuori vaarantaa vakavasti omaa turvallisuutta, kasvuaan ja kehitystään. Karkaamisen taustalla on useimmiten nuoren päihde- tai mielenterveysongelmat, epämääräinen paha olo, impulsiivinen käytös, kaveriporukan aiheuttama paine tai ikävä läheisten luokse. Karkaamisen aikana lapsen/nuoren riski ajautua esimerkiksi päihteiden käyttöön, rikolliseen toimintaan tai seksuaaliseen hyväksikäyttöön kasvavat merkittävästi. Vakavista riskeistä johtuen yksikössä on laadittu erillinen karkaamista ehkäisevä toimintamalli (perehdytysoppaassa), jolla pyritään ennaltaehkäisemään lapsen/nuoren karkaamista yksiköstä. Karkaamista ehkäisevän toimintamallin keskiössä on nuoren kiireetön kohtaaminen, kuunteleminen, aikuisen välitön läsnäolo, huolenpito ja riittävä valvonta. Oleellista on myös sijoituksen mukanaan tuoman epävarmuuden, jännityksen ja pelkojen ymmärtäminen.

Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen/nuoren palauttaminen: Yksiköllä on aina velvollisuus etsiä yksiköstä luvatta poistunutta lasta/nuorta ja siitä on tehtävä viipymättä ilmoitus lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle tai virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivystykseen. Arvioitaessa lapsesta/nuoresta laaditaan poliisille virka-apupyynnönä katoamisilmoitus. Lapsen/nuoren löytyessä lapsen kuljettamisen voi toteuttaa yksikön hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva, lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tai päivystävä sosiaalityöntekijä. Lapsen palauttamisesta

sijaishuoltopaikkaan päättää sosiaalityöntekijä tai kiireellisissä tapauksissa sijaishuoltoyksikön vastuuhenkilö tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö.

Eläinavusteinen toiminta Toivon Kartanossa: Toivon Kartano Oy:n sijaishuollon yksiköissä on mahdollisuus harjoittaa eläinavusteista toimintaa ja sen moninaiset hyödyt, mutta myös riskit tunnustetaan. Eläimen omistaja on työvuorossaan vastuussa eläimen turvallisuudesta ja hyvinvoinnista ja eläimen omistajalla on vastuu eläimen mahdollisesti aiheuttamista henkilö tai materiaalivahingoista. Eläimen omistajan tulee riittävästi ohjeistaa muita työntekijöitä sekä asiakkaita eläimen kanssa toimimisessa. Työntekijän velvollisuus on aina ensisijaisesti huolehtia asiakkaiden turvallisuudesta. Yllättävien tilanteiden sattuessa (esim. rajoitustoimenpiteet, uhkaava tilanne) tulee eläimen omistajan arvioida, tuleeko eläin sulkea erilliseen tilaan ja tarvittaessa toteuttaa tämä. Työntekijän tulee pystyä toimimaan ennakoivasti ja poistaa eläin jo siinä vaiheessa, kun jokin tilanne näyttää kärjistyvän tai esimerkiksi väkivallan uhkaa on millään tasolla havaittavissa. Eläinavusteinen toiminta Toivon Kartanossa on avattu laajemmin perehdytysoppaassa.

Laiton uhkaus työtehtävässä: Työn luonteesta johtuen laitton uhkaus voi olla mahdollinen lastensuojeluyksikössä. Laitton uhkaus muuttui 1.10.2021 virallisen syyteen alaiseksi, jos se kohdistuu henkilöön hänen työtehtävänsä vuoksi. Laitton uhkaus on kyseessä, jos uhkaa toista rikoksella niin, että uhatulla on perusteltu syy pelätä henkilökohtaisen turvallisuuden tai omaisuuden olevan vakavassa vaarassa. Toivon Kamareilla yksikön vastuuhenkilö arvioi yhdessä asianomaisen kanssa tarvetta tehdä laittomasta uhkauksesta ilmoitus poliisille. Jokaisella työntekijällä ja myös asiakkaalla on aina oikeus tehdä ilmoitus laittomasta uhkauksesta, jos se kohdistuu häneen itseensä tai toiseen työtehtävissä toimivaan henkilöön. Työnantajalla ei ole velvollisuutta tehdä rikosilmoitusta työntekijään kohdistetusta laittomasta uhkauksesta.

Viiltely tai muu itsetuhoinen käytös: Yksikössä voi olla sijoituksessa nuoria, jotka oireilevat viiltelemällä itseään. Viiltelyllä tarkoitetaan tietoista oman kehon vahingoittamista, jonka avulla nuori pyrkii helpottamaan hankalaa oloa. Yksikössä viiltelyn tai muun itsensä satuttamisen sijaan tarjotaan vaihtoehtoisia keinoja ja näiden käyttöön tuetaan ja ohjataan joko omaohjaajan tai yksikössä työskentelevän sairaanhoitajan toimesta. Tavoitteena on, että nuori omaksuu vaihtoehtoiset tai edes yhden vaihtoehtoisen keinon niin, että pahan olon tullessa hän muistaa keinon ja osaa hyödyntää sitä. Tärkein vaihtoehtoinen keino yksikössämme on se, että **pyydä aina aikuisen apua/tukea hankalaan oloosi**. Yksikössä on aina aikuinen saatavilla, joka osaa auttaa. Nuoren viiltelyä tai itsetuhoista käytöstä pyritään ennaltaehkäisemään tunnistamalla nuoren voimista tai käytöksestä merkit, jotka viittaavat itsensä mahdolliseen vahingoittamiseen. Ennaltaehkäisyä on myös tunnistaa nuoren taustalla olevat riskit itsetuhoiseen käytökseen esimerkiksi se, että nuorella on ollut esimerkiksi viiltelyä jo pidemmän aikaa ennen sijoitukseen tuloa. Itsetuhoista käytöstä pyritään estämään myös sillä, että nuoren huoneesta poistetaan itsensä vahingoittamiseen mahdollistavia tavaroita, välineitä tai esineitä joko yhteistyössä nuoren kanssa tai tarvittaessa rajoitustoimenpiteellä.

Osaavan henkilökunnan saatavuus ja palvelujen ympärivuorokautinen toteutuminen:

Toivon Kartanossa tunnustetaan osaavan henkilökunnan saatavuuden haasteet. Henkilökunnan pysyvyyttä tuetaan monin eri keinoin mm. laadukkaalla työterveyshuollolla, säännöllisillä työnohjauksilla, byrokratian vähyydellä ja sillä, että yksittäinen työntekijä voi hyödyntää osaamistaan ja vahvuuksiaan työtehtävässään. Toivon Kamareilla on joka päivä lain mukainen mitoitus henkilöstöä ja heillä on asiakkaiden tarpeisiin nähden riittävä ammatillinen osaaminen. Toivon Kartano Oy:ssä on käytössä päivystyskäytäntö, joka tarkoittaa sitä, että Toivon Kartano Oy:ssä on aina nimetty henkilö päivystysvuorossa. Päivystyskäytännöllä vastataan työvuorossa olevien työntekijöiden mahdollisiin sairauspoissaoloihin, lisä resurssointiin tai muihin tilanteisiin, joissa työvuoron ulkopuoliselle tuelle on tarvetta. Toivon Kartano Oy:llä on myös muutama vakituinen sijainen, joiden avulla vastataan palvelujen toteutumiseen esimerkiksi työntekijän sairauspoissaolon aikana.

Turvalliset työkalut, harrastusvälineet ja turvavälineet:

Perhekodin arjessa tehdään arkipäivän askareita; nikkaroidaan, korjataan vanhaa, rakennetaan uutta, harrastetaan, liikutaan jne. Toivon Kamareilla huolehditaan, että työkalut ja harrastusvälineet ovat ehyitä ja turvallisuusstandardit täyttyviä. Tarvittavat turvavälineet ja suojavarustukset hankitaan työntekijöiden ja lasten/nuorten käytön tarpeen mukaan. Työntekijät ovat myös velvoitettu pitämään suojavarusteita. Harrastusvälineet ja työkalut säilytetään asianmukaisesti niille tarkoitettussa lukollisessa varastossa, josta näitä saa aikuisen ohjauksessa ja valvonnassa käyttää.

Toivon Kamareilla valmistetaan ruoka itse. Ruuanvalmistuksessa tarvittavat välineet säilytetään pääsääntöisesti yksikön keittiössä. Toivon Kamareilla tunnustetaan ruuanvalmistuksessa käytettävät suuremman riskin työvälineet, kuten leipäveitset, hedelmäveitset ja muut terävät ruuanvalmistuksessa tarvittavat välineet. Terävistä työvälineistä pidetään työntekijöiden toimesta kirjaa, jolla pyritään ennaltaehkäisemään välineiden väärinkäyttöä. Teräviä ja pitkiä fileerausveitsiä ei säilytetä keittiössä, vaan ne otetaan tarpeen mukaan käyttöön yksikön toimistosta.

Työn psyykkinen kuormittavuus:

Lastensuojelutyö laitoksessa voi olla työntekijälle psyykkisesti kuormittavaa, sillä lastensuojeluyksikköön sijoitetut lapset/nuoret ovat yleensä erityisen tuen ja huolenpidon tarpeessa. Mahdolliset psyykkisesti raskaat arkipäivän tilanteet tai vakavammat uhkatilanteet keskustellaan yhdessä jälkepäin yksikön vastuuhenkilön johdolla. Tarvittaessa toteutetaan jälkipuintikeskustelu, johon Toivon Kartano Oy:n palvelupäälliköllä on tarvittava kriisityön koulutus. Henkilökunnan työssä jaksamista tuetaan työnohjauksella ja laajalla työterveyshuollolla, joka takaa työntekijälle mahdollisuuden päästä erikoislääkärille, psykologille ja psykiatrin vastaanotolle. Psyykkistä kuormittavuutta ennaltaehkäistään laadukkaalla työn organisoinnilla ja sillä, että työntekijällä on riittävä koulutus ja osaaminen vastaamaan työtehtävää.

4.2 Korjaavat toimenpiteet

Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehitystyössä on palvelun tuottajalla eli johdolla ja yksikön vastuuhenkilöllä, mutta työntekijöiden vastuulla on tiedon saattaminen johdon käyttöön. Henkilökunta kertoo johdolle, mikäli havaitsevat palvelun laatuun, riittävyteen, ympäristöön tai asiakasturvallisuuteen liittyviä riskejä tai epäkohtia.

Mahdollisten haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta. Ilmoitukset, läheltä piti- tilanteet ja työtapaturmat käydään läpi yksikössä yhdessä henkilökunnan kanssa yksikön vastuuhenkilön tai toimitusjohtajan johdolla.

Toivon Kamareilla tapahtuneet työtapaturmat ja vaaratilanteet tutkitaan toimitusjohtajan tai yksikön vastuuhenkilön organisoimana, yhdessä selvitetään niihin johtaneet syyt ja tarvittavat toimet uusiutumisen ehkäisemiseksi. Yhteisen keskustelun pohjalta voidaan muuttaa toimintatapoja, jotta vastaavanlaisia uhka- ja vaaratilanteita voitaisiin tulevaisuudessa välttää.

Mahdollisista muutoksista riskien hallinnassa tiedotetaan kaikkia työntekijöitä, ja yhteistyötahoja tiedotetaan tapaamisissa tai välittömästi, jos se on tarpeellista. Johto on tarvittaessa yhteydessä myös työterveyshuoltoon/kriisikeskukseen tai työnohjaajaan.

Toivon Kartano Oy:n Työterveyshuolto toimii Mehiläisessä. Mehiläisen työterveyshuollon info yhteystietoineen on henkilökunnan luettavissa Toivon Kamareiden toimiston ilmoitustauluilla.

4.3 Ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuollon henkilöstöllä on valvontalain 29§ mukainen ilmoitusvelvollisuus (Liite 5), jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Tuolloin hänen on ilmoitettava viipymättä toiminnasta. Toivon Kamareilla ilmoituksen vastaanottaa yksikön johtaja Liisa Alaluusua tai toimitusjohtaja Aappo Niemelä. Ilmoitusvelvollisuudesta on ohjeistus perehdytysoppaassa ja yksikön toimiston ilmoitustaululla.

5 Palvelun sisällön omavalvonta

5.1 Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Miten palvelussa edistetään asiakkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä?

Toivon Kamareilla kuntoutus toteutetaan yksilölähtöisesti asiakkaan voimavaroja vahvistavalla työllä. Työskentely lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa on suunnitelmallista, tavoitteellista ja sovittuihin muutoksiin tähtäävää. Arjen rutiinit, ennakoitava arki, turvalliset aikuiset ja ratkaisukeskeinen, voimavaroja korostava työote tukevat lapsen/nuoren hyvinvointia, kuntoutumista, kasvua ja kehitystä. Lapsen/nuoren psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä edistetään laadukkaalla hoidolla ja turvalliset rajat tarjoavalla kasvatuksella ja aikuisen välittömällä läsnäololla.

Toivon Kamarit toimii rauhallisella omakotitaloalueella, joka tarjoaa lapselle turvallisen, kodinomaisen ja virikkeellisen kasvu ympäristön. Toivon Kamarit tiloineen ja sijaintimme Kiimingin ja Oulun runsaiden harrastusmahdollisuuksien lähellä, tarjoavat hyvät mahdollisuudet vapaa-ajan toimintaan. Harrastukset ja aktiviteetit toimivat arkityön vastapainona ja tukena. Lapsella/nuorella on mahdollisuus kokeilla sijaishuollon aikana erilaisia harrastuksia, jotta itselle sopiva harrastus löytyisi. Toivon Kamareilla järjestetään myös retkitoimintaa, joiden myötä lasten/nuorten on mahdollista harjoitella yhteisöllisiä taitoja ja tietenkin kokea elämyksiä.

Sosiaalisten vuorovaikutustaitojen harjoittelu toteutuu turvallisen aikuisen tukemana joka päivä. Lapsen/nuoren sosiaalista toimintakykyä tuetaan arjen tilanteissa ohjaamalla, tukemalla ja tarvittaessa puuttamalla aikuisen toimesta. Aikuisen avulla lapsi/nuori harjoittelee avun pyytämistä, keskustelutaitoja, arvioimaan omaa toimintaansa ja anteeksi pyytämisen ja antamisen taitoa.

Toivon Kamareilla ajatellaan, että lapsen psyykkisen ja kognitiivisen kuntoutumisen kivijalka on kuntouttava ja vakaa arki. Kuntouttavan ja vakauttavan arjen merkitystä korostetaan sekä puheissa, että teoissa. Kuntouttavan arjen lisäksi lapselle/nuorelle järjestetään hänen mahdollisesti tarvitsemaansa hoitavan tahon tukea.

Kuntouttavan ja vakaan arjen lisäksi arvostamme lasten/nuorten koulunkäyntiä. Sijoituksen alussa tarjoamme lapselle/nuorelle vankan tuen koulunaloitukseen, jotta koulun aloitus uudessa ympäristössä olisi mahdollisimman helppoa. Olemme joka päivä kiinnostuneita lasten/nuorten koulunkäynnistä, huomaamme pienetkin onnistumiset ja emme tuijota pelkästään arvosanoja. Panostamme lapsen/nuoren koululaistaitojen vahvistamiseen huomaamalla onnistumiset ja asettamalla yhdessä lapsen/nuoren kanssa realistiset tavoitteet koulumenestykselle. Hyvien kulkuyhteyksien varrella sijaitsevasta yksiköstä on kävelymatka Kiimingin peruskouluihin. Jatko-opiskelijat pääsevät Oulun seudun tarjoamiin oppilaitoksiin bussiyhteydellä, joka kulkee aivan perhekodin vierestä. Luottamuksellinen ja tiivis yhteistyö perhekodin ja koulun välillä näkyy lapsen koulunkäynnin onnistumisina ja näin ollen kognitiivisten taitojen kehittymisenä. Sijoitetuilla lapsilla

on mahdollisuus hakeutua jatko-opintoihin, johon Oulun kaupungin läheisyys tarjoaa monipuoliset koulutusmahdollisuudet.

Miten asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan?

Lapsen/nuoren hoito- ja kasvatussuunnitelman seuraaminen ja arvioiminen kuuluvat olennaisena osana omaohjaajatyöskentelyä. Suunnitelmaan asetettuja kaikkia tavoitteita seurataan omaohjaajan toimesta vähintään 3 kk:n välein tai arvioitaessa tiheämminkin, riippuen tavoitteesta. Tavoitteesta riippuen edistymistä voidaan seurata päivittäin esimerkiksi tarrataulun avulla tai laskemalla itsenäisesti hoituneiden aamuhäämisten lukumäärää. Asiakkaan toimintakyvyn ja hyvinvoinnin seuranta on työskentelyn keskiössä joka päivä ja jokaisen työvuorossa olevan työntekijän vastuulla. Arviointi perustuu havaintoihin, keskusteluihin ja lapsen/nuoren käytöksessä tai voinnissa mahdollisten poikkeamien huomaamiseen. Jokaisesta lapsesta/nuoresta kirjataan asiakastietojärjestelmään tietoja ja havaintoja, joiden perusteella voidaan lapsen/nuoren toimintakykyä, hyvinvointia hoito- ja kasvatussuunnitelmaan asetettujen tavoitteiden toteutumista seurata. Omaohjaajan vastuulla on ottaa lapsi/nuori ja myös heidän huoltajansa mukaan arviointiin ja heidän arviointitaitoa pyritään vahvistamaan rohkaisulla ja kannustavalla palautteella.

5.2 Ravitsemus

Ruokatalouden toiminta hoidetaan omana toimintana ja ruoka valmistetaan itse. Ruokahuollosta vastaavat henkilöt valmistavat ennalta suunnitellun ruokalistan mukaan tarjottavat ateriat ja välipalat. Lapset/nuoret pääsevät osallistumaan avustavasti ruuan esille laittoon, ruuan valmistukseen ja ruuan poislaittoon yhdessä ohjaajan kanssa. Keittiövuoro on lapsella/nuorella n. 1 krt/vko.

Asiakkaiden erityistarpeet otetaan huomioon niin, että ruoka-aineallergiat ja mahdolliset eettiset ruokavaliotievet huomioidaan ruokahuollossa. Toivon Kamareiden ruokalista on kuuden (6) viikon mittainen ja sen päivittämisestä vastaa ruokahuollosta vastaava henkilö. Lapsilla/nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa ruokalistaan toivomalla ruokalistaan muutoksia ja toivomalla ruokalistaan muutoksia ja esittämällä toiveruokaa toiveruokapäivänä.

Ruoka-ajat arkisin: aamupala herättyä, välipala 14, päivällinen klo 16.30, iltapala klo 19.45.

Ruoka-ajat viikonloppuisin ja loma-aikoina: aamupala klo 10.30, loma-aikoina klo 10, välipala/lounas 14, päivällinen klo 17 ja iltapala klo 20.30.

Ruoka-aikojen lisäksi tarjolla on aina hedelmää ja/tai vihanneksia.

Asiakkaiden ravitsemustilaa seurataan päivittäin työvuorossa olevien työntekijöiden toimesta, koska yksikössä toteutuu esimerkkiruokailu. Ravitsemustilaa seurataan havainnoimalla lapsen ruokailurytmiä, ruuan määrää, monipuolisuutta ja vointia. Ravitsemustilaa seurataan myös lasten/nuorten kanssa käymien keskustelujen perusteella mm kysymällä kouluruokailujen

toteutumisesta. Ravitsemustilaa seuraa myös yksikössä työskentelevä sairaanhoitaja, joka toteuttaa yksilötapaamisia ja arvioitaessa suorittaa mittauksia.

5.3 Hygieniäkäytännöt

Toivon Kamareilla noudatetaan lakisääteistä hygieniaosaamisasetusten vaatimusta ja työntekijöiltä vaaditaan voimassa oleva hygieniapassi. Hygieniäkäytännöt on ohjeistettu Toivon Kamareiden hygieniaohjeissa, jotka löytyvät perehdytysoppaasta. Hygieniäkäytännössä korostetaan käsihygienian merkitystä. Ohjeet liinavaatehuollosta ja jätteiden käsittelystä on kirjattu hygieniaohjeisiin. Päävastuu Toivon Kamareiden siivous-, jäte- ja pyykkihuollosta on päivävuorossa olevalla työntekijällä, mutta työvuorossa olevat työntekijät kantavat osaltaan huolta Toivon Kamareiden yleisistä hygieniäkäytännöistä.

Sijaishuollon aikana lapsia/nuoria ohjataan hygieniäkäytännöistä, jolloin työvuorossa olevat työntekijät ovat vastuussa asiakkaiden tarpeenmukaisesta ohjauksesta esimerkiksi siivouksessa, henkilökohtaisen hygienian hoidossa ja roskahuollossa (lajittelu). Lapselle/nuorelle tarjotaan hänen tarvitsemansa tuki henkilökohtaisen hygienian hoitoon. Henkilökohtaisen hygienian hoitoon sisältyy peseytyminen (suihku, sauna), hampaiden pesu ja pyykinhuolto. Jokainen lapsi/nuori siivoaa ohjaajan tuella oman huoneensa viikoittain, johon kuuluu oman huoneen järjestys, imurointi, luuttuaminen, pölyjen pyyhintä ja vaatehuolto. Oman huoneen lisäksi lapsella/nuorella on kerran viikossa pieni vastuualue yleisten tilojen puhtaudesta.

5.4 Terveysten- ja sairaanhoito

Toivon Kamareilla asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidon seuranta, hoitoon ohjaus ja terveyden edistäminen kuuluu lastensuojelutyötä tekevien perustehtävään. Sijoituksen alussa yksikössä työskentelevän sairaanhoitajan toimesta toteutetaan laaja terveyshaastattelu, jossa on käsitelty terveyden eri osa-alueita. Terveysahaastattelun pohjalta laaditaan lapsen/nuoren voimavaroja tukeva hyvinvointisuunnitelma, joka avulla päivitetään hoito- ja kasvatussuunnitelmaa. Hyvinvointisuunnitelmaa toteutetaan ja seurataan moniammatillisessa työryhmässä perhekodin arjessa, mutta terveydenhuollollisissa asioissa päävastuu on yksikön sairaanhoitajalla Sari Saastamoisella ellei tätä vastuuta ole erikseen määritetty toisin.

Terveyttä edistetään huolehtimalla perushygieniasta, hampaiden pesusta, riittävästä liikunnasta, monipuolisesta ruokavaliosta ja riittävästä unesta.

Asiakkaat saavat terveydenhuollon palvelut akuuteissa tai muissa sairauksissa Kiimingin hyvinvointikeskuksesta (akuuttiajanvaraus) tai ilta-aikaan Pohteen Oys:n yhteispäivystyksestä. Hammashoito toteutuu Kiimingin hyvinvointikeskuksen hammashoitolassa tai Oulussa Aapistien toimipisteellä.

Kaikilla lapsilla/nuorilla on kouluterveydenhuollon palvelut ja näin ollen koululääkärin palvelut käytössä. Kouluterveydenhuollon lisäksi osalla lapsista/nuorista on oma hoitokontakti esimerkiksi nuorisopsykiatrian poliklinikalle, jolloin lapsella on nimetty hoitava lääkäri ja säännölliset kontrollikäynnit. Hoitokontakti erikoissairaanhoidon piiriin voidaan myös luoda lapsen/nuoren tarpeen mukaan sijaishuollon aikana.

Akuuteissa tilanteissa (häätätapaus) soitetaan tarpeen mukaan hätäkeskukseen ja toimitaan saatujen ohjeiden mukaan.

Asiakkaiden terveyden- ja sairauzehoidosta vastaavat hoitavat lääkärit ja kouluterveydenhuolto.

5.4.1 Infektioiden torjunta

Henkilökuntaa on ohjeistettu, miten toimitaan arjessa infektioita ennaltaehkäisevästi. Huolehdimme hyvästä käsihygieniasta ja tarvittaessa käytämme suojakäsineitä, maskeja ja tehostamme eri pintojen puhtaanapitoa. Helposti tarttuvan taudin aikana tehdään tarvittaessa järjestelyitä ruokailuihin porrastamalla ruokailuja ja toimimalla yleisissä tiloissa turvavälit huomioiden ja/tai välttämällä yleisiä tiloja, joissa on enemmän henkilöitä yhtä aikaa läsnä. Näin pyrimme ehkäisemään infektioiden leviämisen asiakkaiden välillä. Opastamme myös asiakkaita huolehtimaan käsihygieniasta.

5.5 Lääkehoito

Toivon Kamareilla on Terveystalon valvoma ja hyväksymä lääkehoitosuunnitelma (Urho-turvallinen lääkehoito). Lääkehoidon vastuuhenkilönä Toivon Kamareilla toimii sairaanhoitaja Sari Saastamoinen.

Sari Saastamoinen
p. 040-6463439
sari.saastamoinen@toivonkartano.com

5.6 Terveystalon laitteet ja tarvikkeet

Yksikössämme on käytössä mm. verenpainemittari, puntari, kuumemittari, ensiaputarvikkeet, lääkejääkaappi. Näiden toimivuudesta ja huollosta vastaa sairaanhoitaja Sari Saastamoinen.

5.7 Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, Toivon Kamareilla tehdään yhteistyötä lasta/nuorta ja koko perhettä tukevien verkostojen kanssa, perheenjäsenten hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Yhteistyötä tukevia verkostoja ovat mm. koulut, terapeutit, psykiatrisen sairaanhoidon yksiköt ja kehitysvammahuollon yksikkö (Konsti). Yhteistyötä toteutetaan puhelimitse ja verkostopalaverien kautta. Yhteistyö toteutetaan yksilökohtaisesti ja pyritään siihen, että tarvittavat tiedot siirtyvät yhteistyötahoille. Tarvittavat potilasasiakirjat tilataan sijaishuoltoyksikköön nuoren ja tai huoltajan suostumuksella perusterveydenhuollosta tai erikoissairaanhoidosta. Asiakkaan tilasta sekä hoidon tarpeesta informoidaan tarvittaessa verkostoon kuuluvia hoitotahoja yhteistyössä asiakkaan ja perheen kanssa.

Tärkein yhteistyötaho on lapsen/nuoren asioista vastaava sosiaalityöntekijä, joka pidetään Toivon Kartano henkilökunnan toimesta ajan tasalla lapsen/nuoren tilanteesta ja kuntoutusprosessin etenemisestä.

6 Asiakasturvallisuus

Hyvä riskienhallinta luo pohjan asiakasturvallisuudelle. Riskien hallintaan liittyvä materiaali on kirjattu auki perehdytyskansioon. Toivon Kamareilla on pelastusviranomaisten hyväksymä palo- ja pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys. Ohjeistusta päivitetään aina viranomaismääräysten tai oman toiminnan muuttuessa. Pelastautumisharjoituksia järjestetään vuosittain. Tilojen ja piha-alueiden kunnossapidosta huolehditaan heti mahdollisten puutteiden havaittua. Sisäiset palotarkastukset ja turvallisuuskävely suoritetaan vähintään kaksi kertaa vuodessa. Poistumisturvallisuusselvitys on laadittu ja sen päivittämisestä huolehditaan asianmukaisesti. Yhteistyötä tehdään palo- ja pelastuslaitoksen kanssa palotarkastuksin sekä palo- ja pelastumiskoulutuksin. Palo- ja pelastustapauksessa poistuminen tapahtuu alueiden vastuuhenkilöiden ohjeiden mukaisesti. Kaikki poistuvat yhdessä sovitulle kokoontumispaikalle. Ohjeet toimimiseen hätätilanteen sattuessa löytyvät yksikön toimiston ilmoitustaululta.

Asiakasturvallisuus pyritään takaamaan sillä, että työntekijöillä on vaadittava koulutus ja henkilöstöllä on vankkaa työkokemusta sijaishuollossa työskentelystä. Terveysturvallinen osaaminen on otettu huomioon henkilöstöä valittaessa. Asiakasturvallisuuteen on kiinnitetty huomiota myös seuraavin keinoin:

- pitämällä hyvä järjestys toimitiloissa
- huolehtimalla kulkureitit ja poistumistiet vapaina
- ehkäisemällä kaatumis- ja putoamisvaaroja kunnollisilla työ- ja kulkutasoilla sekä suojakaiteilla
- huolehtimalla riittävästä valaistuksesta

- pitämällä laitteet ja työvälineet kunnossa sekä huoltamalla ja tarkistamalla niitä määräajoin
- asiakkaiden valvonnan on oltava riittävää
- yksikössä on tarvittavat ensiapuvälineet, jotka tarkistetaan säännöllisesti

Asiakkaiden turvallisuuden takaamiseksi yksikössä on kameravalvonta (ei tallentava), jota vain yövalvoja käyttää yksikön ulkopuolista uhkaa varten. Kameran kuvaavat vain yksikön piha-alueita, ei sisätiloja. Asiakkaita informoidaan kameravalvonnasta sijoituksen alussa ja kameravalvonnan käytöstä on laadittu rekisteriseloste. Lisäksi rakennuksen ulkoseinässä on kyltti kameravalvonnasta.

Poliisiin, palokuntaan, sosiaalipäivystykseen tai muuhun viranomaistahoon yhteistyötä tehdään tilannekohtaisesti.

7 Henkilöstö

7.1 Henkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys

Toivon Kamarit noudattaa lastensuojelulain sekä puitesopimusten mukaista henkilöstömitoitusta. Yksikön johtajalla ja Toivon kamareiden vastuhenkilöllä Liisa Alaluusuaalla on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä työkokemus. Yksikössä työskentelee sekä miehiä, että naisia ja yli 50%:lla henkilöstöstä on vähintään AMK-tutkinto. Toivon Kamareilla työskentelee sosionomeja, lähihoitajia, yhteisöpedagogi, sairaanhoitaja, nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajia. Työntekijöillä on peruskoulutuksen lisäksi monenlaista erityisosaamista mm. päihde- ja mielenterveystyöstä, ART-työmenetelmästä, DKT-lastensuojelussa, perhetyöstä, kehitysvammaisten kanssa toimimisesta ja neuropsykiatrisesta valmennuksesta.

Toivon Kamareilla työskentelee määrältään, rakenteeltaan ja koulutukseltaan soveltuvia, työstään ja sen kehittämistä kiinnostuneita henkilöitä. Työntekijöiden ammatillinen kehitys ja työn mielekkyyden ylläpitäminen taataan mahdollisuudella koulutukseen sekä luomalla mahdollisuuksia haastaviin työtehtäviin sekä kannustamalla omien vahvuuksien käyttöön lasten ja nuorten kanssa työskennellessä.

Työnantaja pyrkii kehittämään työilmaston sellaiseksi, että työn jatkuva kehittyminen mahdollistuisi. Toivon Kamareilla työntekijöitä tuetaan osallistumaan aktiivisesti työyhteisön yhteiseen päätöksentekoon ja tätä kautta työyhteisön ja työtapojen kehittämiseen. Tämän mahdollistaa arkipäivinä toteutuva työntekijöiden tiimi ja kerran kuukaudessa toteutuva työntekijäpalaveri. Työympäristö ja –menetelmät pyritään tekemään työntekijöille turvallisiksi, toimiviksi ja viihtyisiksi. Työyhteisölle mahdollistetaan uuden kirjallisuuden ja/tai työvälineiden hankinta tarvittaessa. Yksittäisen työntekijän osallisuutta ja vaikutusmahdollisuutta vahvistetaan säännöllisesti järjestettävillä kehityskeskusteluilla. Koulutusmahdollisuuksista tiedotetaan, toiveita kuunnellaan ja kouluttautumiseen tuetaan.

Henkilöstönvoimavarojen riittävydestä huolehditaan hyvällä työvuorosuunnittelulla ja riittävällä työvuoro kohtaisella resurssoinnilla. Työvuorosuunnittelu on joustavaa, tavoitteena on ottaa huomioon henkilökunnan toiveet ja tukea näin henkilökunnan jaksamista. Henkilöstön voimavaroja tuetaan myös järjestämällä säännöllistä työnohjausta. Työnohjaus on tärkeä työyhteisön työväline, jolla autetaan työntekijää toimimaan ammatillisesti hankalissakin tilanteissa. Työnohjauksesta vastaa työyhteisön ulkopuolinen työnohjaaja. Työkyvyn ylläpitämiseksi järjestetään syksyisin virkistyspäiviä.

7.2 Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet ja sijaisten käyttö

Toivon Kamareille voi lähettää avoimen hakemuksen sähköpostitse tai julkaisemme rekrytointikanavia käyttäen työnhakuilmoituksen. Uusia työntekijöitä haettaessa painotamme erityisesti turvallisen, koulutetun ja ammatillisen aikuisen roolia työtehtävissä. Jokainen uusi työntekijä on osa jo olevaa työryhmää ja uutta ihmistä palkattaessa mietitään myös, mikä on se erityinen tarve, johon tässä kohtaa haluamme lisäpanostusta. Työryhmässä on pyrkimys siihen, että työntekijöissä on nuorempia ja vanhempia työntekijöitä sekä mahdollisimman monipuolisesti koulutusta, työkokemusta ja osaamista. Vuorovaikutustaidot ja elämäkokemus ovat tärkeitä ihmistyötä tehtäessä silloin, kun työ on jatkuvaa vuorovaikutuksessa olemista ja vaikeiden asioiden ja elämäntilanteiden kohtaamista.

Työsuhteeseen valittavien työntekijöiden kelpoisuus varmistetaan alkuperäisistä tutkintotodistuksista ja lisäksi työsuhteeseen valittu työntekijä toimittaa ajantasaisen (alle 3 kuukautta vanhan) rikosrekisteriotteen. Työsuhteen alussa jokainen toistaiseksi työsopimukseen palkattu työntekijä käy terveydenhuollon toteuttamassa työhöntulotarkastuksessa, jossa työterveyshuollossa (Mehiläinen) toteutetaan työhöntulotarkastus. Työterveyshuolto antaa lausunnon henkilön työhön soveltuvuudesta.

7.3 Henkilöstön perehdyttäminen ja täydennyskoulutus

Perehdytyksen tavoitteet Toivon Kamareilla ovat seuraavat

- Yksikkökohtaiset kirjalliset perehdytysohjelmat ovat ajan tasalla
- Jokainen uusi ja toimintayksikköä vaihtava sekä työhön palaava työntekijä on perehdytetty tietyn ajanjakson kuluessa
- Uuden työntekijän perehdytys on koko työyhteisön vastuulla ja perehdytykseen varataan työvuorosuunnittelussa riittävästi aikaa

Toivon Kamareilla on oma perehdytysopas ja omavalvontasuunnitelma, joista löytyy tarvittavat tiedot Toivon Kamareiden periaatteista ja toimintatavoista. Toivon Kamareilla on käytössä

perehdytyslomake, jonka avulla perehdytys on kokonaisvaltaista. Perehdytyslomakkeeseen on kirjattu työtehtävä, toiminnan osa-alue tai ohjeistus ja tälle nimetty työntekijä, joka huolehtii kyseisen asian perehdyttämisestä. Uusi työntekijä tai sijainen allekirjoittaa eri osa-alueiden perehdytyksen toteutumisen ja työnantajan edustaja allekirjoittaa samaisen asiakirjan todenteena, että perehdytys on annettu.

Opiskelijan ohjausta varten käytetään samaa perehdytysuunnitelmaa. Opiskelija toimii koko harjoittelunsa ajan nimetyn tutorohjaajansa ohjauksessa.

Yksittäisen työntekijän täydennyskoulutustarvetta arvioidaan vuosittain kehityskeskusteluiden yhteydessä. Täydennyskoulutuksen valikoitumiseen vaikuttaa työntekijän oma motivaatio tai työssä ilmennyt lisäkouluttautumisen tarve ja/tai työyhteisön yhteinen tarve lisäosaamiselle. Toivon Kartano Oy täydennys kouluttaa työntekijöitä myös koko työyhteisöä koskevilla lyhyemmillä täsmäkoulutuksilla.

8. Asiakas – ja potilastietojen käsittely

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia salassa pidettäviä henkilötietoja. Hyvä tiedonhallintatapa edellyttää, että tietojen käsittely on suunniteltua koko käsittelyn alusta alkaen, tietojen hävittämiseen asti.

Toivon Kamareilla noudatetaan lain mukaista ohjeistusta käsitellä ja kirjata asiakastietoja huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa noudattaen. Toivon Kamareilla noudatetaan asiakastietojen kirjaamisen, käsittelyn ja salassapidon suhteen seuraavia lakeja: Henkilötietolaki (523/1999), Laki sosiaalihuollon asiakirjoista 254/2015 sekä Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000).

Toivon Kamareilla sitoudutaan pitämään salassa ja käsittelemään huolellisesti lapsesta/nuoresta ja hänen läheisistään saamaansa salassa pidettäviä asiakirjoja. Henkilökunnalle on selvitetty salassapitosäännökset ja pyydetty salassapitosuostumus.

Toivon Kamareilla vastataan siitä, että asiakkaan tietoja pääsevät käsittelemään vain ne palveluntuottajan palveluksessa olevat henkilöt, joiden työtehtävien kannalta se on välttämätöntä ja jotka ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen. Syntyneisiin asiakirjoihin, niiden säilytykseen ja luovutukseen sovelletaan lakia sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta, henkilötietolakia ja muita henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä sekä sosiaali- ja terveystoimen antamia ohjeita. Toivon Kamareilla säilytetään asiakirjat siten, että ne ovat suojattu henkilötietolaissa edellytetyllä tavalla. Asiakirjat säilytetään paloturvallisessa, lukitussa kaapissa, lukitussa toimistossa. Toivon Kamareilla säilytettävistä asiakirjoista on laadittu rekisteriseloste ja se on nähtävillä yksiköiden omavalvontakansiossa.

Toivon Kamareilla henkilöstön tekemä dokumentointi lapsesta/nuoresta on järjestelmällistä. Kirjaaminen toteutetaan Nappula-asiakastietojärjestelmän avulla. Nappula asiakastietojärjestelmä on palvelukokonaisuus, joka on tarkoitettu lastensuojelun sijaishuollon yksiköille. Asiakastietojärjestelmän helppokäyttöisyys takaa laadukkaan lapsikohtaisen raportoinnin, tietojen hallinnan ja tietoturvan.

Toivon Kartano Oy:n tietoturvavastaavana toimii Joni Kangas, Vengasrannantie 66, 91300 Ylikiiminki, p. 040-481 9621, joni.kangas@toivonkartano.com.

8.1 Asiakastietojen kirjaaminen

Toivon Kamareilla noudatetaan lain mukaista ohjeistusta käsitellä ja kirjata asiakastietoja huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa noudattaen. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalipalvelua aletaan toteuttaa ja vastaavasti päättyy, kun lapsen/nuoren sijoitus loppuu. Kirjaamisvelvollisuuteen liittyen asiakkaalle kerrotaan avoimesti kirjaamisesta ja miksi se on osa asiakastyötä. Näin vahvistetaan asiakkaan osallisuuden toteutumista hänen omista asioistaan.

Kirjaamisessa tavoitellaan hyvän kirjaamisen peruseriaatteita;

- ✓ asiakaslähtöisyys,
- ✓ eettisesti kestävä kirjaamistapa
- ✓ asiallinen, selkeä ja ymmärrettävä kieli
- ✓ kirjaamisen ajantasaisuus
- ✓ kirjaamisen yhdenmukaisuus
- ✓ tietosuojaan ja tietoturvan merkityksen ymmärtäminen
- ✓ tiedon hyödynnettävyys

Kirjaamisessa huomioidaan oikeusturva asiakkaan ja työntekijän kannalta. Asiakkaan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että asiakkaan näkemys ja mielipide kirjoitetaan näkyviin. Työntekijän oikeusturvan kannalta on tärkeää, että kirjauksissa on nähtävissä, että työntekijä on noudattanut työssään lainsäädäntöä. Kirjauksia voidaan myös hyödyntää esimerkiksi, kun selvitetään, onko asiakkaan oikeusturva toteutunut.

9. Omavalvontasuunnitelma

9.1 Laatiminen

Toivon Kamareiden omavalvontasuunnitelman päivittää yksikön johtaja Liisa Alaluusua yhteistyössä yrityksen toimitusjohtajan Aappo Niemelä kanssa. Henkilökuntaa on ohjeistettu lukemaan omavalvontasuunnitelma ja tuomaan esiin ajatukset ja muutosehdotukset, jotka

huomioidaan omavalvontasuunnitelman päivittämisessä. Omavalvontasuunnitelman toteuttamiseen osallistuu Toivon Kamareiden koko henkilökunta, ja toteutumisen seurannasta vastaavat Liisa Alaluusua ja Aappo Niemelä.

Päivitetyt omavalvontasuunnitelman julkaisee Toivon Kartano Oy:n sivuille toimitusjohtaja Aappo Niemelä. Omavalvontasuunnitelma on kaikkien asiakkaiden ja henkilökunnan luettavissa ja julkisesti nähtävillä myös Toivon Kamareiden yleisissä tiloissa.

Uusien työntekijöiden perehdytyksessä paneudutaan suunnitelman eri osa-alueisiin ja työntekijäpalavereissa keskustellaan omavalvontaan liittyvistä asioista tarpeen mukaan. Omavalvontasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa asiakkailta tulleen palautteen ja palvelun ostajalta tulleen palautteen myötä. Omavalvonnassa havaitut puutteet toiminnassa korjataan välittömästi. Puutteiden raportointi on jokaisen työntekijän vastuulla, korjausten toteuttamisesta tai korjaustarpeen eteenpäin tiedottamisesta, vastaa viimekädessä yksikön johtaja Liisa Alaluusua.

9.2 Kehittäminen

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä; asiakkailta, henkilökunnalta, palvelun tilaajalta ja riskienhallinnan kautta. Riskienhallinnan prosessissa käsitellään kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet ja niille sovitaan riskin vakavuuden mukaan suunnitelma, miten asia hoidetaan kuntoon.

9.3 Seuranta

Omavalvontasuunnitelman seuranta ohjaa Toivon Kartano Oy:n omavalvontaohjelma. Omavalvontaohjelmaan on määritetty vuosittain suoritettavat omavalvonnan toiminnot ja riskien arvioinnit. Omavalvontaohjelma lisätään näkyville yrityksen julkiseen tietoverkkoon vuoden 2024 loppuun mennessä.

9.4 Hyväksyminen

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy yksikön johtaja.

Paikka ja päiväys:

Liisa Alaluusua

Yksikön johtaja